

אוניברסיטת בן-גוריון בנגב
הפקולטה לניהול ע"ש גילפורד-גלייזר
המחלקה לניהול מערכות בריאות

סמסטר ב' תשע"ג

מערכות בריאות בעולם (686-2-0023)

שם המרצה: פרופ' דן גרינברג
סוג הקורס: חובה
היקף הקורס: 3 נקודות זכות

דרישות קדם: אין

מטרות הקורס

הקורס נועד להקנות לסטודנטים הבנה בסיסית בתפקידי מערכת הבריאות, מרכיביה המרכזיים ויחסי הגומלין בין בעלי העניין במערכת. במהלך הקורס נציג מודלים שונים לארגון שירותי הבריאות ומימונם, תוך בחינה השוואתית של מערכות בריאות באירופה (בריטניה, גרמניה), צפון אמריקה (ארה"ב וקנדה) וישראל. נסקור את האתגרים המרכזיים העומדים בפני מערכות בריאות בשנים האחרונות ואת הרפורמות והשינויים הארגוניים בשירותי הבריאות.

בתום הקורס הסטודנטים יוכלו:

- לתאר את התפקידים והמרכיבים של מערכת בריאות ואת הבעיות המשותפות למערכות בריאות במדינות מתועשות.
- להבחין בין מודלים שונים לארגון מערכות בריאות ולסקור את תפקיד הממשלה בכל אחד מהמודלים.
- לתאר את מקורות המימון השונים של שירותי הבריאות ואת השיטות הנפוצות לבלימת העלייה המתמדת בהוצאות הטיפול הרפואי.
- להבין סוגיות נבחרות בארגון שירותי רפואה מונעת, רפואה ראשונית, רפואה שניונית ורפואה שלישונית.
- להבין את הגורמים שהביאו לרפורמות ושינויים ארגוניים במערכות בריאות שונות והשפעת רפורמות אלו על איכות השירות ושביעות-רצון מטופלים ועובדים במערכת.
- להבין סוגיות נבחרות בתכנון והכשרת משאבי אנוש במערכת הבריאות.
- לתאר את המאפיינים העיקריים של מערכות בריאות נבחרות באירופה וצפון אמריקה.

פירוט נושאי ההוראה

- התפקידים והמרכיבים הבסיסיים של מערכות בריאות.
- מדדים להשוואה בינלאומית של מערכות בריאות-יתרונות וחסרונות.
- מודלים לארגון מערכות בריאות במדינות מתועשות וביטוחי בריאות.
- ארגון שירותי רפואה ראשונית, רפואה שניונית ורפואה שלישונית.
- מימון ועלויות מערכת הבריאות: מימון ממקורות ציבוריים ומימון פרטי.
- שיטות תגמול רופאים, בתי חולים ותמריצים כלכליים במערכת הבריאות.
- קביעת סדרי עדיפויות במימון טכנולוגיות חדשות (תרופות, פרוצדורות ומכשור רפואי) וגישות לבלימת הגידול בהוצאה לבריאות.
- תכנון והכשרת משאבי אנוש (רופאים, אחיות, מקצועות פרה-רפואיים).
- רפורמות במערכות בריאות במדינות מתועשות.

דרישות הקורס

- השתתפות חובה ב-80% לפחות מהשיעורים הפרונטאליים הנערכים בכיתה.
- קריאת הספרות הרלוונטית לכל מערכת בריאות, כפי שמופיעה באתר ה- High Learn (חלק מהספרות היא ספרות חובה וחלק רשות).
- לימוד מקוון של מערכות הבריאות של גרמניה, ארצות הברית וקנדה לפי לוחות הזמנים המוצגים בתוכנית הקורס.
- בוחר מסכם על כל אחת ממערכות הבריאות ועל שיעורי המבוא (סה"כ חמישה בחנים במהלך הקורס). ציוני הבחנים נכללים בציון הסופי של הקורס וקיימת חובה להשלים את הבחנים עד התאריכים שיפורסמו (סה"כ 15% מהציון, 3% לכל בוחר). כל בוחר יהיה פתוח לביצוע במשך כשבוע וניתן יהיה להשלימו בזמנכם החופשי. לא יינתן קרדיט על בוחר שלא יושלם במועד. בסיום כל בוחר, נא להדפיס ולשמור ממערכת ה- High Learn (לצורך גיבוי) אישור על ביצוע הבוחר והציון.
- הצגת מאמר בכיתה. הצגת המאמר תעשה בזוגות במשך 10 דקות (+5 דקות לשאלות) המאמרים ייבחרו מתוך רשימת שתפורסם מראש ו/או על-ידי הסטודנטים לאחר אישור המרצה. מלבד ההצגה הפרונטאלית יש להכין סיכום של המאמר בהיקף של עמוד אחד לכל היותר שיופיע, יחד עם המצגות, באתר הקורס (15% מהציון הסופי).

מילוי כל הדרישות הנ"ל הוא תנאי לאפשרות להבחן במבחן המסכם

- מבחן מסכם שיכלול את החומר הנלמד בשיעורים הפרונטאליים, השיעורים המקוונים, קריאת החובה והמאמרים המוצגים בכיתה, ברמת תקציר (70% מהציון הסופי בקורס). כל חומר עזר, מלבד מחשב נייד, מותר לשימוש בבחינה (Open books/Open notebooks).

תוכנית הקורס¹

תאריך	נושא	הערות
12/3/13	שיעור מבוא	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה
19/3/13	שיעור מבוא	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה (בוחר מסכם)
26/3/13		אין שיעור (חופשת פסח)
2/4/13	מערכת הבריאות בבריטניה הצגת מאמרים בכיתה	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה
9/4/13	מערכת הבריאות בבריטניה	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה
16/4/13		אין שיעור (יום העצמאות)
23/4/13	מערכת הבריאות בבריטניה הצגת מאמרים בכיתה	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה (בוחר מסכם)
30/4/13	מערכת הבריאות בגרמניה	שיעור מקוון
7/5/13	מערכת הבריאות בגרמניה הצגת מאמרים בכיתה	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה (בוחר מסכם)
14/5/13		אין שיעור (שבועות)
21/5/13	מערכת הבריאות בארצות הברית	שיעור מקוון
28/5/13	מערכת הבריאות בארצות הברית הצגת מאמרים בכיתה	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה (בוחר מסכם)
4/6/13	מערכת הבריאות בקנדה	שיעור מקוון
11/6/13	מערכת הבריאות בקנדה הצגת מאמרים בכיתה	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה (בוחר מסכם)
18/6/13	הקרנת הסרט Sicko	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה
25/6/13	שיעור מסכם	שיעור פרונטאלי- נוכחות חובה

שעות קבלה

שעות הקבלה יתקיימו בימי ג' בין השעות 14-15 בחדר 306 בפקולטה למדעי הבריאות (בתאום מראש). הדרך הטובה ביותר ליצור עמי קשר ולקבל מענה מהיר לשאלות היא באמצעות הדואר האלקטרוני dangr@bgu.ac.il). בנוסף, ניתן ליצור עמי קשר טלפוני 08-6477422 או באמצעות הטלפון הסלולארי 052- 3513503

ספרות

הרשימה המלאה של הספרות מצויה באתר הקורס ומתעדכנת מעת לעת. חלק מרשימת הקריאה היא קריאת חובה וחלק רשות. מידע על קריאת החובה יפורסם לפני כל שיעור באתר היי-לרן.

¹ זמני השיעורים עשויים להשתנות